

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ

КАФЕДРА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

VI МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

13-14 листопада 2025 року

ЛЬВІВ

УДК 004.8:640.4

Ірина Свістельник
кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри інформатики, кінезіології та кіберспорту
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського,
м. Львів

ЗАГРОЗИ НАДМІРНОГО ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ: МІЖ ЕФЕКТИВНІСТЮ ТА ЗАЛЕЖНІСТЮ

У сучасному освітньому середовищі стрімкий розвиток цифрових технологій, зокрема штучного інтелекту (ШІ), відкриває нові можливості для самостійної роботи студентів, підвищення ефективності освітнього процесу та персоналізації освітніх траєкторій. Особливо актуальним це є для сфери готельно-ресторанного бізнесу (ГРБ), де інновації є ключовим чинником конкурентоспроможності. Проте поряд із перевагами використання ШІ виникають нові виклики, пов'язані з надмірною залежністю студентів від цифрових інструментів, зниженням мотивації до самостійного мислення, деформацією професійних навичок, етичними загрозами та ризиками.

Актуальність теми зумовлена необхідністю критичного осмислення ролі ШІ в освітньому середовищі, особливо в галузях, де важливими є не лише знання, а й практичні компетентності, емоційний інтелект, комунікативні навички та здатність до самостійного прийняття рішень.

Аналіз сучасних освітніх практик у сфері готельно-ресторанного бізнесу свідчить про активне використання генеративного штучного інтелекту в освітньому процесі. Основні загрози надмірного використання ШІ полягають у тому, що знецінюється самостійне мислення: студенти звертаються до

нейромереж для отримання готових відповідей, що знижує мотивацію до самостійного аналізу, пошуку рішень та критичного осмислення інформації. Це особливо небезпечно в контексті формування управлінських та сервісних навичок, де важливою рисою є здатність швидко реагувати на нестандартні ситуації. Формуються поверхневі знання: студенти використовують ШІ як основне джерело інформації, що може призвести до фрагментарного засвоєння матеріалу, без глибокого розуміння змісту; часто обмежуються переглядом згенерованих текстів, не вдаючись до аналізу джерел чи практичного застосування знань. Виникає неконтрольована потреба у цифрових інструментах: надмірне використання ШІ створює ризик формування психологічної залежності, коли студент не здатен виконати завдання без цифрової підтримки, що ускладнює адаптацію в реальних умовах професійної діяльності. Знижується якість практичної підготовки, оскільки в готельно-ресторанному бізнесі ключову роль відіграють практичні навички – обслуговування гостей, управління персоналом, дотримання стандартів сервісу тощо. Ці компетентності не можуть бути повноцінно сформовані через симуляції або автоматизовані сценарії. Не аби якими є й етичні ризики: ШІ використовують як інструмент готових відповідей для виконання академічних завдань з метою економії часу, зазвичай без належного цитування, що породжує порушення академічної доброчесності, відповідальності за рішення, прийняті на основі рекомендацій ШІ, за текст, написаний не самим студентом.

Штучний інтелект є потужним інструментом, здатним трансформувати освітній процес, зробити його більш гнучким, доступним і персоналізованим. Однак надмірне захоплення цифровими інструментами без належного педагогічного контролю може призвести до втрати ключових елементів професійної підготовки, зниження якості освіти та формування залежності від технологій. Для забезпечення збалансованого використання ШІ в освітньому процесі слід формувати у студентів навички інформаційної культури, академічної доброчесності, критичного мислення, етичної

відповідальності та цифрової грамотності; забезпечити практичну підготовку через реальні кейси, наголошувати на тому, що ШІ є допоміжним засобом у навчанні, а не основним інструментом навчання.

Таким чином, ефективність використання ШІ у професійній підготовці студентів готельно-ресторанного бізнесу можлива лише за умови усвідомленого підходу, що враховує як переваги, так і потенційні ризики цифрової трансформації освіти.

Список використаних джерел:

1. Андрушенко В. П., Бех І. Д. Філософія освіти: навч. посіб. Київ : Либідь, 2020.
2. Биков В. Ю. Моделі використання ІКТ в освіті : монографія. Київ : Інститут цифровізації освіти НАПН України, 2021.
3. Гуревич Р. С., Козяр М. М. Цифрова трансформація професійної освіти: виклики та перспективи. *Освітній дискурс*. 2022. № 3. С. 45–52.
4. Ковальчук О. В. Етичні аспекти використання штучного інтелекту в освітньому процесі. *Педагогічний часопис*. 2023. № 1. С. 33–39.
5. OECD. Artificial Intelligence in Education: Challenges and Opportunities. Paris : OECD Publishing, 2021.
6. UNESCO. Guidance for Generative AI in Education and Research. Paris : UNESCO, 2023.
7. Zhang Y., Dafoe A. Artificial Intelligence and the Future of Teaching and Learning. *Journal of Educational Technology*. 2022. Vol. 18(2). P. 101–117.